

DEBAT AL CCCB

**L'espai públic
en el punt de mira.**

Art i tecnologia a la
ciutat de la seguretat

2 i 3 d'octubre de 2008

L'espai públic en el punt de mira. Art i tecnologia a la ciutat de la seguretat

2 i 3 d'octubre de 2008

La lluita contra el terrorisme internacional ha fet que qualsevol persona que faci ús de l'espai públic en una ciutat occidental sigui considerada un objectiu potencial dels mecanismes de control que vetllen per protegir-nos. La ciutat de la seguretat posterior a l'11/S posa en el punt de mira tant l'arquitectura com els moviments de les persones a l'espai urbà. Aquestes tecnologies de la seguretat se centren cada vegada més en les pràctiques prosaiques de la vida diària, gravant els desplaçaments de la gent als carrers i als mitjans de transport, o verificant-ne constantment la identitat. Al nostre entorn més proper també proliferen els sistemes de vigilància de gran abast, com el que monitoritza la zona de l'estret de Gibraltar i les illes Canàries, alhora que la creació de nous mecanismes de control dels immigrants il·legals, com ara els centres d'internament, causa controvèrsia i debat en nombrosos sectors de la societat.

Com hem de repensar l'espai urbà a la llum d'aquestes pràctiques que tan habitualment veiem com a amenaces a la nostra privacitat? En què es converteix aquest espai públic quan els tradicionals drets democràtics de reunió i protesta són considerats perillosos en determinades «zones de seguretat», o quan l'anonimat del carrer es difumina per la proliferació de les tecnologies de la videovigilància? Com hi responen els ciutadans i els moviments artístics i socials? Quines són les noves formes de dissensió i transgressió a l'espai públic urbà?

Amb l'objectiu de respondre aquestes qüestions, el CCCB reuneix un grup d'experts per participar en un debat dirigit pels geògrafs britànics Stephen Graham i Louise Amoore. Aquesta trobada s'emmarca en la línia de reflexió permanent del CCCB sobre la intersecció entre espai urbà i sobirania, iniciada amb els debats «Traumes urbans» (2004), «Arxipèlag d'excepcions» (2005) i «Arquitectures de la por» (2007).

Dijous 2 d'octubre

19 h Benvinguda i introducció

Josep Ramoneda, director del CCCB
Stephen Graham, catedràtic de Geografia Humana, Universitat de Durham
Louise Amoore, professora adjunta de Geografia Política, Universitat de Durham

19.30 h La ciutat de la seguretat: tecnologies i arquitectures de control

Aquesta sessió introductòria analitzarà com s'empren a la ciutat de la seguretat les noves tecnologies digitals i arquitectòniques de control. Se centrarà l'atenció en la manera com els sensors electrònics s'integren en els entorns urbans, proporcionant alhora les bases per a noves formes de vida a la ciutat i per a nous sistemes de vigilància i rastreig. Així mateix s'explorarà com la proliferació d'aquestes tecnologies de vigilància respon tant a la cerca de seguretat com a certes tendències de consum.

Moderadora:
Marina Garcés, professora titular de Filosofia, Universitat de Saragossa, i consultora de la UOC

Ponents:
Stephen Graham, catedràtic de Geografia Humana, Universitat de Durham
«*Passage-point City*: les arquitectures de control urbà i el nou urbanisme militar»
Dana Cuff, professora d'Arquitectura i Disseny Urbà, Universitat de Califòrnia, Los Angeles
«Espia contra espia: nous agents al veïnat»
Francesc Muñoz, professor de Geografia Urbana i director de l'Observatori de la Urbanització, Universitat Autònoma de Barcelona
«Arquitectures del silenci: l'urbanisme de la seguretat com a nou ordre visual»

Divendres 3 d'octubre

10 h Objectius mòbils: espais, zones, enclavaments

Aquesta sessió analitzarà com s'utilitzen les noves tecnologies i arquitectures de control en enclavaments geogràficament dispersos i zones de seguretat que es connecten entre si a través de diverses infraestructures. Es parlarà una atenció especial a la revifalla de la retòrica antiurbana, que aposta per la dispersió i l'expansió, així com a l'ús de noves tecnologies de control dels sistemes logístics globals que connecten les ciutats amb les arquitectures transnacionals del capitalisme neoliberal. Finalment, s'estudiarà l'ús d'aquestes tecnologies en determinades zones que queden fora de la jurisdicció convencional, com ara les costes marítimes del sud de la Península i les illes Canàries, que reben els fluxos de persones que intenten entrar il·legalment a Europa.

Moderador:
Iñaki Rivera Beiras, director de l'Observatori del Sistema Penal i dels Drets Humans, Universitat de Barcelona

Ponents:

Deborah Cowen, professora de Geografia, Universitat de Toronto
«La seguretat a "l'espai-costura": redefinir la ciutadania a la ciutat logística»
Deborah Natsios, directora de Natsios Young Architects, Nova York
«La diàspora a la llista negra»
Ana López Sala, membre de l'Institut d'Economia, Geografia i Demografia del Centre de Ciències Humanes i Socials del CSIC, Madrid
«Tecnologies de seguretat fronterera i política migratòria. El cas de la frontera sud-oest d'Europa»

12 h Pausa

12.30 h L'esfera pública a la ciutat de la seguretat

Aquesta sessió tractarà de les implicacions d'aquestes tecnologies i arquitectures de control a l'hora de repensar l'esfera pública en l'àmbit urbà. El debat se centrarà en el canvi cap a uns modes més passius d'utilitzar l'espai públic urbà, així com en la implementació de polítiques de "tolerància zero" que eliminen preventivament els individus considerats perillosos o inapropiats en uns centres urbans cada vegada més massificats i enfocats al consum.

Moderadora:
Judit Carrera, cap del Centre de Documentació i Debat del CCCB

Ponents:

Pere Saborit, professor de Filosofia, Universitat Oberta de Catalunya
«Repensar l'àgora»
Gijs van Oenen, polític i professor de Filosofia del Dret, Universitat Erasmus de Rotterdam
«Espais de seguretat interpassius: com l'emancipació, el risc i el terror transformen la ciutadania»
Volker Eick, polític, John F. Kennedy Institute de la Universitat Lliure de Berlín
«Mai caminaràs sol... O quan l'Estat ven seguretat, vigilància i estigmatització social»

16.30 h Espais compromesos: art, resistències, intervencions

Aquesta darrera sessió explorarà de quina manera les intervencions creatives d'activistes i artistes poden redefinir i fer accessibles les arquitectures i les tecnologies de control a la nova ciutat de la seguretat. Investigadors i artistes dialogaran sobre la possibilitat de noves formes de relació i compromís amb l'espai públic i oferiran exemples d'aquest tipus d'intervencions, alhora que es reflexionarà sobre la fascinació que l'estètica de la vigilància provoca a la societat actual.

Moderador:
Antonio Monegal, professor de Teoria de la literatura, Universitat Pompeu Fabra

Primera part:
«Rituals de frontera: arts de la resistència»

Ponents:
Louise Amoore, professora adjunta de Geografia Política, Universitat de Durham; **Alexandra Hall**, investigadora al Departament de Geografia, Universitat de Durham; **Meghan Trainor**, artista i estudiant de doctorat al Centre d'Arts Digitals i Mitjans Experimentals (DXARTS) de la Universitat de Washington; i **Marcos Ramirez**, artista visual

18.45 h Pausa

19 h Segona part:
Ponents:
Toni Serra, investigador i programador d'OVNI (Observatori de Vídeo No Identificat)
Andrés Hispano, realitzador audiovisual, comissari, pintor i il·lustrador
«Una taca a la multitud»

Dirigeixen:

Stephen Graham, catedràtic de Geografia Humana, Universitat de Durham
Louise Amoore, professora adjunta de Geografia Política, Universitat de Durham

Organitza: Hi col·labora: **EL PAIS**

Entrada gratuïta.
Totes les sessions tenen lloc al CCCB, Sala Mirador.
Hi ha servei de traducció simultània.
El CCCB es reserva el dret a modificar la programació per causes alienes a l'organització.
Informació: Tel. 933 064 100 / cursos@cccb.org

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona
Montalegre, 5 - 08001 Barcelona - www.cccb.org